

מסורת הש"ס

א) סוטה מז: [פנהדרין ק:ז, ג] [פי כדי שיקבצו עליו תמימים. ערוך פרק שח א, 1] [ביתומה וא: וז"ל] כחצונות ג: ק: ה: ד) סוטה יא: ה) שנת קל, 1 ז"ל ו, הוא, 1] [ז"ל מעו רבנן כ"א בע"ז, ח] [מכילתא פ"א בשלמ, ט] [בבבולותק יא ח,]

לעזי רש"י

אליינדר"ר [אליינדר"ר א], כסבא.

מוסף רש"י

לישנא מעליא נקט. שמנוה ודכן נקיי הדעת לטפרי נלשון נקיה (פסחים ג). על עסקי משפחותיו. שנאמר לנס קטומה (שבת קל).

רבינו הגאון

ראסקאגא ירד להן לישראל תכשיטי נשים וגיבקי קדירה ואבנים טובות ומרגליות על הפם.

תוס' ישנים

[עולה אגג מזונותיו עמו. ט אמר בנחלשת רבה [פיכ: ה] שאינו אוכל עד שמיני לניד על קרקע מנולה וזולת. אי בן תשעה א"ר אשון כ"ו. ועיניו ג' גזו ש"ריתם המהמי י' לא חמיס משוס חתומה י' לא הוצרכו עדיין סהמן נדקון.]

הגהות הב"ח

א) גמרא עיני כנסו כול העריות ט"ל דומות: ב) שם א"ל משה דינו לנזק משפט וכן לקמן: ג) שם אמר להם משה דינו לנזק משפט למה (אם נמלא עומרה וכו') שהיא סרה עליהם וכו' וי"ז כ"א אם נמצא עומרה בבית ברה בידוע שהיא סרה עליה נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהיא סרה עליה: ד) שם אבנים טובות ומרגליות עם שן שנאמר והשפלים ביצאו: (ה) שם טעם לשד השמן אמר ר' אבהו אל תקרא לשד אלא שד מה שד זה מתהפך במהה גוונים אף המן מתהפך לממה טעמים איכא דלמתי לשד זה דד מה דד זה מיעוק טועם כה וכו' מוצאין בו כמה טעמים ויאמר משה בתת כ"י כ"ל ועל חמת למה גוונים כ"י נהלא

יום הכיפורים פרק שמיני יומא עה.

עינו כסופו. אהב שכרות: כל העולם דומה עליו כמישור. ממון אחרים דומה לו היתר: ישינה לאחרים. שמה ישיאווה ענה: דאגה. פחד שדואג על הפסד שום דבר פן יצאחו: יורד עמו לחייו. ככל דבר שהוא יכול להקניטו ולהפסידו הוא יורד: עריות.

עינו בכוסו (6) עריות כולן דומות עליו כמישור וחד אמר כל הנותן עינו בכוסו כל העולם כולו דומה עליו כמישור (6) דאגה בלב איש ישחנה רבי אמי ורבי אסי חד אמר ישחנה מדעתו וחד אמר (6) ישחנה לאחרים (6) ונחש עפר לחמו ר' אמי ורבי אסי חד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם טועם בהם טעם עפר וחד אמר אפילו אוכל כל מעדני עולם אין דעתו מיושבת עליו עד שיאכל עפר תניא אמר רבי יוסי בוא וראה שלא כבודת הקב"ה מדת בשר ודם מדת בשר ודם מקניט את חברו יורד עמו לחייו אבל הקב"ה אינו כן קלל את הנחש עולה לגג מזונותיו עמו יורד למטה מזונותיו עמו קלל את כנען אוכל מה שרבו אוכל ושותה מה שרבו ושותה קלל את האשה הכל רצין אחריה קלל את הארמה הכל ניזונין הימנה (3) וזכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם רב ושמואל חד אמר דגים וחד אמר עריות מאן דאמר דגים דכתיב נאכל ומואן דאמר עריות הא כתיב נאכל (6) לישנא מעליא נקט דכתיב אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און ולמאן דאמר דגים מאי חנם דהוו מיתין להו מהפקירא (7) דאמר מר כשהיו ישראל שואבין מים הקב"ה מוזמין להם בתוך המים דגים קטנים בכדיהן בשלמא למאן דאמר דגים אבל עריות לא פריצי בהו היינו דכתב (5) גג נעול אחותי כלה [גו] אלא למ"ד עריות מאי מעין חתום מהנך דאסירין לא פריצי בהו בשלמא למאן דאמר עריות היינו דכתיב (6) וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו (8) על עסקי משפחותיו שנאסרו להם לשכב אצלם אלא למאן דאמר דגים מאי בוכה למשפחותיו הא והא הואי (3) את הקשואים ואת האבטיחים רבי אמי ורבי אסי חד אמר טעם כל המינין טעמו במן טעם חמשת המינין הללו לא טעמו בו וחד אמר טעם כל המינין טעמו טעמן וממשן והללו טעמן ולא ממשן (7) (והמן) כורע גד לבן (וטעמו) אמר ר' אסי עגול כגידיא ולבן כמרגלית (6) [תניא נמי הכי] גד שדומה לזרע פשתן כנבעולין אחרים אומרים (6) גד שדומה להגדה שמושכת לבו של אדם כמים תניא אידך גד שמגיד להם לישראל אי בן תשעה לראשון ואי בן שבעה לאחרון לבן שמלבין עונותיהן של ישראל תניא ר' יוסי אומר כשם שהגביא היה מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כך המן מגיד להם לישראל מה שבחורין ומה שבסדקין כיצד שנים שבאו לפני משה לדין זה אומר עברי גגבת וזה אומר אתה מכרתו לי אמר להם משה (6) לבוקר משפט למחר אם נמצא עומרו בבית רבו ראשון בידוע שזה גגבו אם נמצא עומרו בבית רבו שני בידוע שזה מכרו לו וכן איש ואשה שבאו לפני משה לדין זה אומר היא סרחה עלי והיא אומרת הוא סרח עלי אמר להם משה (6) לבקר משפט למחר אם נמצא עומרה בבית בעלה בידוע שהיא סרחה עליו נמצא עומרה בבית אביה בידוע שהיא סרחה עליו: ד) שם אבנים טובות ומרגליות עם שן שנאמר והשפלים ביצאו: (ה) שם טעם לשד השמן אמר ר' אבהו אל תקרא לשד אלא שד מה שד זה מתהפך במהה גוונים אף המן מתהפך לממה טעמים איכא דלמתי לשד זה דד מה דד זה מיעוק טועם כה וכו' מוצאין בו כמה טעמים ויאמר משה בתת כ"י כ"ל ועל חמת למה גוונים כ"י נהלא

עין משפט נר מצוה

א) [מ"י פ"ב מהלכות אסורי ביאה הלכה י"ח:]

תורה אור השלם

- 1. דאגה בלב איש ישחנה ודךר טוב 2. זאב וטולה ירעו באחד ואריה כבקר יאכל תבן וקחש עפר לחמו לא ירעו ולא ישחנה בכל הר קדשי אפר י? ישעיהו סה כה 3. וזכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חנם את הקשואים ואת האבטיחים ואת החציר ואת הפצלים ואת השומים במדבר יא ה 4. בן דרך אשה מנאפת אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און: משלי ל כ 5. בן נעול אחותי כלה גד נעול מעין חתום: שיר השירים ד י"ב 6. וישמע משה את העם בכה למשפחותיו וישעיהו ירד ויחזק אף י? מאד ובעיני משה רע: במדבר יא י 7. ויקראו בית ישראל את שמו מן ודוא כורע גד לבן וטעמו כפציות בדבש: שמות טו לא 8. וברדת הטל על המזבח לילה ירד המן עליה: במדבר יא ט 9. ויאמר י? אל משה הניני משמירי לכם לחם מן השמים ויבא העם וילקטו דבר וום ביזמו למען אטסו ויחלק בתורתך אם לא: שמות טו ד 10. שטו העם וילקטו ויחזקו ברחים או דכו במדבר ובשלו בפרור ויבאו עגות וקח טעמו כטעם לשר השמן: במדבר יא ח 11. ויקחו מלפני משה את כל התרומה אשר הביאו בני ישראל למלאכת עבדת הקדש לעשות אתה והם הביאו אלקו עוד נדבה בבקר בבקר: שמות לו ג 12. והנשאם הביאו את אבני השדה ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן: שמות לה כו 13. ונשיאים ורוח וגשם אן איש מתהלל במתת שקר: משלי כה יד 14. ויאמר משה בתת י? לכם כעבר בשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמע י? את תלתיכם אשר אתם מלינים עליו ונתנו מה לא עלינו תלתיכם כי על י? שמות טו ח

דמ"ל לתלמודה הא דכתיב לנס חסר המתהפכת שד"ל שם מתהפכין פעמים אנשים פעמים נשים פעמים רוחות כ"י לא מלאכי עליון לתודיה קאי אלף אף השדים שם נקראים כרובים במקום זה נמי קאי שם מתהפכת למה גוונים כ"י: (1) רש"י ד"ה דלגה ז"ל קודם ד"ה ישינה: (2) ד"ה אס בן תשעה כ"י ואס נמלא עומר צניט ראשון כ"י בידוע שכן שבעה לאחרון הוא ה"ס ד"ה ומה"ד שמלנין וכו' למקום ה"ס ד"ה וא"כ מ"ה"ד היא סרחה עלי. והרווחתי כתובתה ה"ס ד"ה וא"כ מ"ה"ד הוא סרה עלי וכו':